

Yhteenveto EU-taksonomiaan perehtyneiden asiantuntijoiden haastatteluista, jotka RATEKO toteutti keväällä 2023

5.9.2023 Meri Hietala
Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO

Liite 3 on osa julkaisua
Taksonomian jalkauttaminen rakennusalalle - Nykytilanteen kuvaus,
joka on ladattavissa verkosta www.rateko.fi.

Taksonomian jalkauttaminen rakennusalalle Nykytilanteen kuvaus

5.9.2023 Meri Hietala
Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO

Yhteenveto EU-taksonomiaan perehtyneiden asiantuntijoiden haastattelusta, jotka RATEKO toteutti keväällä 2023

Sisällysluettelo

Haastattelut.....	3
Nykytilanne.....	3
Suomi vs. muut maat.....	3
Vastuullisuus.....	3
Olennaisuus.....	4
EU-taksonomia ulottuu rakentamisen koko ketjuun.....	4
Tiedonhallinta.....	4
Asuntolainoitus ja taksonomia.....	5
Visio: mikä olisi paras mahdollinen tulevaisuudennäkymä EU- taksonomian osalta?.....	5
Mitä resursseja ja toimenpiteitä tarvitaan, jotta pääsemme hyvään tulevaisuudennäkymään?.....	6
Yhteiset soveltamislinjaukset ja koordinointi.....	6
Reunaehdot.....	6
Mitä hyötyä yhteisistä linjauksista voi olla.....	6
Mitä uhkakuvia yhteisiin linjauksiin liittyy?.....	6
Ympäristötavoitteita koskeviin kriteereihin liittyviä huomioita.....	7
Kiertotaloutta koskevat DNSH-kriteerit.....	7
Pilaantumisen torjuntaa koskevat DNSH-kriteerit.....	7
Luonnon monimuotoisuutta koskevat DNSH-kriteerit.....	7
Kirkastamista vaativia kohtia.....	7
Laajeneeko taksonomian soveltaminen?.....	7
Raportointivaatimukset.....	7
Aikaprospektiivi ja taksonomiamukaisuus.....	8
Varmentaminen.....	8
Oppiminen, motivointi, koulutustarpeet.....	9
Tietolähteet.....	9
Motivointi.....	9
Kohderyhmät.....	9
Lopuksi.....	10
Liite 1: Taksonomia-asiantuntijoiden haastattelut keväällä 2023.....	11
Liite 2: Keväällä 2023 toteutetun taksonomiakyselyn tulokset.....	12

Haastattelut

RATEKO haastatteli keväällä 2023 kuutta EU-taksonomiaan perehtynyttä asiantuntijaa/ -asiantuntijaryhmää, jotka edustavat laajasti rakentamisen eri toimialoja; talonrakennus, infrarakentaminen ja rakennustuoteteollisuus. Lisäksi edustettuina olivat rahoitusala, rakennusyritysten konsultointi ja rakennusyritysten jätehuolto. Liitteessä 1 on listattu haastatellut asiantuntijat ja haastatteluajat.

Haastatteluiden pohjana käytettiin RATEKOn keväällä 2023 julkaisemaa surveypal-kyselyä siten, että haastateltavat saivat tarkentaa omasta näkökulmastaan tärkeitä kohtia kyselyyn liittyvistä aiheista. Yhteenveto surveypal-kyselystä ja sen tuloksista on liitteessä 2.

Kuhunkin haastatteluun käytettiin aikaa ½-1½ tuntia. Haastattelut toteutti Meri Hietala RATEKOsta.

Haastattelut tuottivat erinomaista tietoa, jota hyödynnetään Taksonomian jalkautushankkeen suuntaamisessa ja yhteisten soveltamisperiaatteiden kehittämisessä. Lisäksi haastatteluiden tuloksista on koottu nyt käsillä oleva yhteenveto, joka kattaa laajasti useita taksonomian jalkauttamisen näkökulmia. Näkökulmat on poimittu eri haastatteluista ja muokattu kirjoittajan toimesta yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Mahdollisista epätarkkuuksista vastaa kirjoittaja.

Yhteenveto on läpileikkaus EU-taksonomian tämänhetkiseen jalkautumiseen ja sisältää huomioita, jotka on syytä nostaa esille myös Taksonomian jalkautus -hankkeen tiekarttatyössä.

Nykytilanne

Suomi vs. muut maat

- Lainsäädäntö ja sopimussuhteet ovat Suomessa selkeät. Tämä on hyvä lähtökohta taksonomian soveltamiselle ja vastuullisuustyölle.
- Suomalaiset pitävät säännöistä ja mittareista. Se on hyvä lähtökohta taksonomian laajalle jalkautumiselle.
- Suomessa varovaisuusperiaatetta noudatetaan äärimmäisen tarkasti verrattuna muihin EU-maihin. Tämä voi näkyä myös taksonomian soveltamisessa.
- Kansainvälisillä yrityksillä on kokemusta siitä, että säädöksiä tulkitaan eri maissa hieman eri tavalla. Emoyhtiö joutuu yhteensovittamaan eri maista kerätyn tiedon yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.
- Sosiaalisten minimivaatimusten osalta yleinen tiedostaminen on parantunut ja paranee nuorempiin sukupolviin siirryttäessä. Haastatteluissa pohdittiin alustavasti myös siitä, kuinka hyvin suomalaisyritykset täyttävät sosiaaliset minimivaatimukset suhteessa muiden EU-maiden yrityksiin.

Vastuullisuus

- Edelläkävijäyrityksissä on jo pitkä kokemus vastuullisuustyöstä, jota on tehty vapaaehtoisesti sidosryhmätarpeista käsin. Nyt vastuullisuus laajenee lakisääteiseksi velvoitteeksi, joka tulee suoraan tai välillisesti koskemaan koko rakennusalaan. Samalla rima nousee; edelläkävijäyrityksiltä odotetaan yhä enemmän, jos ne haluavat erottautua vastuullisina toimijoina.
- Vastuullisuudesta raportoinnin lisäksi yrityksen on tärkeää raportoida vastuullisuuden parantamissuunnitelmista.

- Vastuullisuus ja taksonomianmukaisuus parantavat yrityksen kilpailukykyä rahoitusmarkkinoilla ja osaavan työvoiman näkökulmasta katsottuna
- Vastuullisuussijoittaminen on ollut marginaalista toimintaa. Jatkossa yhä suurempi osa rahoitustuotteista edellyttää ympäristön kannalta kestävää / taksonomianmukaista toimintaa.

Olennaisuus

- Vastuullisuustyön lähtökohtana on tähän asti ollut olennaisuustarkastelu.
- Olennaisuusperiaatetta on sovellettu myös rakennusyriyten taksonomiaraportoinnissa.
 - ESMA on painottanut lokakuun [2022 tiedonannossaan](#) muun muassa, että taksonomiatiedot on annettava ilman vetoamista olennaisuuteen (erityisesti OPEX't). (<https://www2.de-loitte.com/fi/fi/blog/finland-blog-homepage/2023/eu-taksonomiaraportoinnin-ratkaisut-suomalaisissa-yrityksissa.html>)
 - CSRD edellyttää määrämuotoista raportointia

EU-taksonomia ulottuu rakentamisen koko ketjuun

- Taksonomianmukaisuutta koskevat vaatimukset ja tietopyynnöt valuvat rakentamisen ketjussa läpi koko toimitusketjun. Lähtökohtana on tilaajan asettama vaatimustaso.
- Isot yritykset keräävät taksonomiaraportointia varten tarvittavat tiedot koko toimitusketjusta, eli myös pk-yrityksiltä. Käytössä ovat esim. taksonomianmukaisuusvakuutukset ja hankintaliitteet.
- Rakennustuotteiden valmistajat pyrkivät tuottamaan tietoa taksonomiaraportointia varten, ml EPD:t
- Rakennustuoteteollisuudelta edellytetään nopeatahtista tuotekehitystä, sillä rakennuskohteiden taksonomianmukaisuuden tavoittelu vaikuttaa siihen, millaisia rakennustuotteita tarvitaan.
- Taksonomian jalkautuminen laajasti koko rakennusalalle, ml. pk-yritykset, hyödyttää toimitusketjujen kautta myös suuria yrityksiä.
- EU- taksonomian soveltaminen edellyttää tiedonsiirtoa eri toimijoiden, kuten rakennusyriyten ja pankkien välillä. Vakiintuneet toimintatavat puuttuvat vielä sen osalta, kuinka taksonomianmukaisuutta koskeva tieto siirtyy esim. rakennusyriyksiltä pankkeihin

Tiedonhallinta

Lähtökohdat

- Taksonomianmukaisuuden todentamiseen tarvittavan tiedon keruu on työlästä.
- Rakennushanke koostuu pirstaloituneesti materiaalivirroista, joita koskeva tieto on pirstaleista.
- Tiedonhallinta aiheuttaa haasteita: Jokaiseen rakennushankkeeseen, rakennusosaan, -tuotteeseen ja materiaaliin liittyy valtava määrä dataa, josta osaa tarvitaan taksonomiaraportoinnissa.
- Suurissakaan rakennusyriyksissä tietoa ei ole ollut valmiiksi koottuna taksonomiaraportoinnin vaatimassa muodossa, vaan tietoa on jouduttu kokoamaan ja yhdistelemään eri lähteistä.

Kokemuksia taksonomiatiedon kokoamisesta

- Kerättävästä taksonomiatiedosta osa on kohdekohtaisia tietoja ja osa yritysriippuvaista tietoa.

- Yritysten käyttämät raportointimatriisit vaihtelevat taksonomiakelpoisten sektoreiden/toimintojen mukaan.
- Useat yritykset ovat mukauttaneet taksonomiaraportoinnin yhteensopivaksi taloudellisen kirjanpidon kanssa. Merkittävimmät taloushallinnon järjestelmät tukevat taksonomiaraportointia.
- Taksonomiaraportointi on kytkettävissä osaksi taloudellisten tietojen raportointia.
- Isot yritykset keräävät taksonomiaraportointia varten tarvittavat tiedot koko toimitusketjusta, ml pk-yrityksiltä. Käytössä ovat esim. taksonomianmukaisuusvakuutukset ja hankintaliitteet.
- Suunnitelmallinen tiedonkeruu automatisointi (taloushallinnon järjestelmien tuella) vapauttaa resursseja

Asuntolainoitus ja taksonomia

- Merkittävä osa suomalaisten pankkien luotonannosta kohdistuu suomalaisiin asuntoluottoihin. Edullisempien korkojen vuoksi pankkien kannattaa pyrkiä rahoittamaan energiatehokkaihin rakennuksiin kohdistuvia asuntoluottoja ns. green bondeilla. Koska EU:n green bond -standardin käyttö edellyttää rahoitettavilta kohteilta taksonomianmukaisuutta, green bondien hyödyntäminen edellyttää pankeilta analyysiä siitä, ovatko asuntolainoituksen kohteet/vakuudet taksonomian mukaisia. Ongelmana on se, että tiedonkeruu yksittäisistä asuntokohteista on hyvin työlästä tai jopa mahdotonta.
- EU komission FAQ 19.12.2022 mukaan DNHS-arvioinnin laajuus tulee suhteuttaa kohteen merkittävyyteen. Tämä voi olla sovellettavissa siten, että asuntolainoitettujen kohteiden, esim omakotitalojen, tarkastelu voidaan tehdä kevyemmin kuin isompien kohteiden tarkastelu.

Visio: mikä olisi paras mahdollinen tulevaisuudennäkymä EU- taksonomian osalta?

Tavoitteena tulisi olla, että EU-taksonomian soveltaminen olisi mahdollisimman yksinkertaista, mikä helpottaisi taksonomian käytettävyyttä ja laajentaisi luontaisesti sen soveltamisalaa.

- Taksonomianmukaisuuden todentamisessa yritysten tulisi pystyä käyttämään dokumentaatiota, joka on tarpeen laatia myös muita käyttötarkoituksia varten, kuten esim energiatodistuksia jo käytetäänkin.
- Selkeät ja yksinkertaiset todentamistavat laajentavat taksonomian sovellettavuutta ja lisäävät sen vaikuttavuutta.

Elementtejä, jotka sisältyvät taksonomian osalta tavoitettavaan tulevaisuudennäkymään:

- Taksonomiaan liittyvät vaatimukset ovat selkeitä ja ennakoitavia.
- Tieto virtaa sujuvasti.
- Taksonomiaraportit ovat vertailukelpoisia.
- Rahoitus kanavoituu oikeasti ympäristön kannalta kestäviin toimintoihin eli EU-taksonomian laatijoiden alkuperäinen tavoite toteutuu.
- Taksonomiaa sovelletaan samalla tavalla joka paikassa (Suomessa ja muissa EU-maissa)
- Suomalaiset yritykset ryhtyvät soveltamaan taksonomiaa laajasti.
- Taksonomiaa pystytään hyödyntämään käytännössä isoina volyymeina

Rakennusalan yrityksen edustaja totesi haastattelussa, että ympäristön kannalta kestävä kehitys, rahoituksen kanavoituminen ja rakennusyrityksen viestintä ovat kolme tärkeää näkökulmaa, joiden olisi kohdattava toisensa.

Mitä resursseja ja toimenpiteitä tarvitaan, jotta pääsemme hyvään tulevaisuudennäkymään?

- Tarvitaan käytännönläheinen tietopankki ja esimerkkejä taksonomian soveltamisesta ja parhaista käytänteistä.
- Tarvitaan taksonomialainsäädäntöä koskevien epäselvien kohtien kirkastamista, jotta yritykset osavat varautua tulevaan ja soveltaa taksonomialainsäädäntöä oikein.
- Tarvitaan koulutusta.

Yhteiset soveltamislinjaukset ja koordinointi

Reunaehdot

- Kansallisia soveltamisperiaatteita laadittaessa on huomioitava taksonomialainsäädännön tekniset arviointikriteerit ja DNSH-kriteerit, komission laatimat tulkintaohjeet, kotimainen lainsäädäntö ja alalla vallitsevat käytänteet.
- Kansallisia soveltamisperiaatteita laadittaessa on pyrittävä sopimaan linjauksista, jotka ohjaavat ympäristön kannalta parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen, mutta jättävät tilaa uusien menetelmien ja uusien parhaiden käytänteiden kehittämiseksi.
- On tärkeää, että yhteisesti sovitut taksonomian soveltamisperiaatteet ovat "maalaisjärkiset" ja että kriteerien epäselvät kohdat avataan yhteisesti (esim kiertotalouden kierrätyksen valmistelua koskeva DNSH-kriteeri)
- Todentamisen on oltava riittävän yksinkertaista, jotta taksonomian soveltaminen valtavirtaistuu ja sen tavoitteet toteutuvat.

Mitä hyötyä yhteisistä linjauksista voi olla

- Yhteiset taksonomian soveltamislinjaukset voivat parantaa taksonomiaraporttien vertailukelpoisuutta ja auttaa kohdistamaan datankeruuta raportoinnin kannalta olennaisiin kokonaisuuksiin.
- Riittävän tarkan raportointitason määrittely voi lieventää taksonomiaraportteihin liittyvää epävarmuutta. Määrittelyssä tulisi kuitenkin huomioida, että raportointitason tarkkuus voi vaihdella tarkasteltavien toimintojen, kohteiden laajuuden ja taksonomian kuuden eri ympäristötavoitteen välillä.
- Yhteisesti sovitut raportointiperiaatteet ja parhaiden käytäntöjen jakaminen voivat vähentää raportoinnin työläyttä

Mitä uhkakuvia yhteisiin linjauksiin liittyy?

- Kansainvälisten yritysten kannalta on hankalaa, jos Suomessa käytettävät kansalliset soveltamislinjaukset poikkeavat muissa EU-maissa käytettävistä soveltamislinjauksista.

- Yhteisesti laaditut kansalliset soveltamislinjaukset eivät voi olla ristiriidassa taksonomialainsäädännön kanssa

Ympäristötavoitteita koskeviin kriteereihin liittyviä huomioita

Kiertotaloutta koskevat DNSH-kriteerit

- Kiertotalouskriteerien täyttämässä on riskinä, että pitkien etäisyyksien Suomessa taksonomianmukaisuuden saavuttaminen edellyttää niin pitkiä kuljetuksia, että kuljetusten hiilijalanjälki kumoo todellisen ympäristöhyödyn.
- Vielä ei ole selkeää linjausta siitä, milloin kiertotaloutta koskeva DNSH-kriteeri täyttyy. Vaikka DNSH-kriteerissä käytetty "valmistelu"-termi viittaa muuhun, ollaan Taksonomian jalkautushankkeessa ehdottamassa kansallista soveltamislinjausta, jonka mukaan DNSH-kriteerin osalta tarkasteltaisiin todellista hyödyntämistä.

Pilaantumisen torjuntaa koskevat DNSH-kriteerit

- Pilaantumisen torjuntaa koskevat DNSH-kriteerit (delegoidun asetuksen lisäys C) ovat kunnianhimoiset.
 - Esim sementti on lähtökohtaisesti REACH-materiaali (ml CAS-numero).
 - Lisäyksen C absoluuttisen noudattamisen todentaminen on jopa mahdotonta. Emme voi olla täysin varmoja siitä, ettei rakennusmateriaali ole päässyt kontaminoitumaan esim luonnollisesta lähteestä peräisin olevalla kemikaalilla, joka on REACH- asetuksen piirissä. Tämän vuoksi dokumentoinnissa on sovellettava olennaisuusperiaatetta ja luotettava toimitusketjun muiden osapuolten vakuutukseen.
 - Pohdinnassa on ollut lisäys C:n osalta jopa ajatus, että voisiko taksonomiaraportoinnissa ajatella niin, että tuote on säädökset täyttävä, ellei ole syytä epäillä muuta?

Luonnon monimuotoisuutta koskevat DNSH-kriteerit

- Kun rakentamista ohjataan ennestään käytössä oleville alueille, esim väyliä varten maastoon jo tehtyjen varausten mukaisesti, ei hanke aiheuta luonnon monimuotoisuudelle uutta haittaa.

Kirkastamista vaativia kohtia

Laajeneeko taksonomian soveltaminen?

- Taksonomian soveltamisalan laajentumisesta on viitteitä mutta ei varmaa tietoa. Tämä ylläpitää turhaa epävarmuutta. - Esim EKP:n lausuma siitä, että se tulee ohjaamaan rahoitusta ilmastonmuutoksen hillintään, voi viitata taksonomianmukaisuusvaatimusten laajenemiseen.
- Lasketaanko taksonomianmukaisten sijoituskohteiden osuus tulevaisuudessa eduksi pankkien vakaaraisuutta tarkasteltaessa? Tämä laajentaisi taksonomian vaikuttavuutta.

Raportointivaatimukset

- Taksonomiaraportoinnin piirissä olevat suuret rakennusyrietykset ovat jo toimeenpanneet taksonomiaraportoinnin ilmastotavoitteita koskevan 1. delegoidun asetuksen mukaisesti.

- Yleisimmin taksonomianmukaisuutta on raportoitu niiden toimintojen osalta, jotka edistävät merkittävästi ilmastonmuutoksen torjuntaa eivätkä aiheuta merkittävää haittaa viidelle muulle ympäristötavoitteelle.
- Taksonomiaraportoinnin osalta toivottiin selkeää ohjeistusta siitä, voiko taksonomiaraportoinnissa jatkossakin tarkastella vain yhden ympäristötavoitteen osalta merkittävää edistämistä.
- Jos yhden ympäristötavoitteen edistämisen tarkastelu riittää, jäisi 2. delegoitu asetus todennäköisesti yrityksissä vähälle soveltamiselle niiden toimintojen osalta, joissa sovelletaan jo 1. delegoitua asetusta.
- Taksonomiaraportoinnin ja CSRD-raportoinnin välisestä suhteesta ei ole vielä selkeää ohjeistusta. Oletuksena on, että taksonomiaraportointi on itsenäinen pala CSRD-raportoinnin ohessa.

Aikaprospektiivi ja taksonomianmukaisuus

- Vielä ei ole selkeää suositusta siitä, miten rakennusalalla hallitaan riski siitä, jos taksonomianmukaisuutta koskevat tulkintaohjeet muuttuvat niin, että taksonomianmukaiseksi suunniteltu kohde ei valmistuttuaan enää olekaan taksonomianmukainen.
- Yhteisesti sovitut käytänteet taksonomianmukaisuuden pysyvyydestä puuttuvat ainakin vielä. On epäselvää, miltä osin taksonomianmukaisuutta koskeva raportointi vanhenee. Tuleeko rakennuskohdetta koskevat taksonomiatiedot päivittää esimerkiksi loppukatselmuksen yhteydessä?
- Vertailun vuoksi: Vihreän rahoituksen asiantuntija vahvisti tämän yhteenvedon kirjoittajalle kesällä 2023, että rahoituksen hakuvaiheessa hakijan on annettava selvitys käyttökohteesta ja sen lisäksi arvioitava/osoitettava jälkikäteen., että rahoituksen käyttökohde täyttää sille vihreän rahoituksen myötä määritellyt tavoitteet/reunaehdot.

Varmentaminen

- Yhteisesti sovitut käytänteet taksonomianmukaisuuden todentamiseksi puuttuvat vielä.
- Taksonomiaraportoinnin uskottavuuden kannalta olisi tärkeää sopia yhteisesti, miten taksonomianmukaisuus todennetaan ja miten taksonomiaraportoinnin läpinäkyvyys varmistetaan.
- Tulevalla taksonomiaraportoinnin auditoijalla ei todennäköisesti ole EU-taksonomian teknisten arviointikriteerien ja DNSH-kriteerien soveltamista koskevaa syvää osaamista. Laadukas auditointi edellyttää auditoijalta kyselyvalmiutta.
- Jos taksonomiaraporttien varmentaminen koskee vain taksonomiaprosessin oikeellisuutta, eri yritysten taksonomiaraportit eivät kehity keskenään vertailukelpoiseksi.
- Hyväksyvätkö kansainväliset verifiointifirmat taksonomiaraportoinnissa käytetyt soveltamislinjaukset? Lisäksi green bondeihin sijoittavat useimmiten ulkomaalaiset sijoittajat, joten Suomen taksonomian soveltamisperiaatteiden pitäisi olla heidänkin näkökulmastaan hyväksyttävissä.

Oppiminen, motivointi, koulutustarpeet

Tietolähteet

- Taksonomia-aiheiset opinnäytetyöt olisivat koko rakennusalalle hyödyksi. Aiheena voisi olla isojen eurooppalaisten yritysten taksonomiaraportoinnin tarkastelu, yritysten haastattelu ja siitä oppiminen.
- Yritysten kannattaa kerätä itselleen oppia muiden samankokoisten yritysten vuosikertomuksista ja vastuullisuusraporteista.
- Raportointi, parhaat käytänteet: Outi Vinterin 2022 julkaistu opinnäytetyö "EU:n kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmän mukaisten raportointivalmiuksien kehittäminen YIT Oyj:n näkökulmasta" kuvaa yhden edelläkävijäyrityksen taksonomiaraportoinnin käynnistämistä.

Motivointi

- Jos yrityksen henkilöstö halutaan motivoida ilmasto- ja ympäristötavoitteiden parempaan saavuttamiseen, kannattaa tavoitteiden saavuttamisesta luvata kustannushyötyjä ja jopa bonuksia yksittäisten projektien tasolla. Mitattavia tavoitteita voivat olla esim. rakennus- ja purkujätteen hyödyntämisteen nostaminen, hankkeen hiilijalanjäljen alentaminen ja laajempi taksonomiamukaisuuden saavuttaminen.
- Positiivisen oppimisen kierteestä on saatu hyvää kokemusta rakennushankkeessa, jossa kannustimet ovat ohjanneet työmaata tavoittelemaan pienempää hiilijalanjälkeä. Sitä kautta työmaa on aktiivisesti kysynyt yhtiön ympäristövastaavilta tukea hiilijalanjäljen pienentämiseen. Ympäristövastaavat ovat puolestaan päättäväisesti olleet saatavilla aina silloin, kun työmaa on halunnut saada ympäristönäkökulmiin liittyvää lisätietoa.
- Ympäristöaiheinen koulutussisältö pitää tarjoilla sellaisessa muodossa, että ärsytyskynnys ei ylitä, koska muutoin riskinä on, että taksonomia-asiaan ei haluta tutustua lainkaan!

Kohderyhmät

Haastatteluissa keskusteltiin myös siitä, mitkä kohderyhmät hyötyisivät koulutuksesta ja mitä sisältöjä koulutuksessa pitäisi olla:

- Koko rakentamisen ketju: tilaajat, rahoittajat, rakennuttajat, suunnittelijat, urakoitsijat, aliurakoitsijat ja materiaalityöntekijät tarvitsevat koulutusta, jotta vältetään yhteentörmäyksiä.
- Rakentajat/rakennuttajat tarvitsevat tietoa siitä, mitä taksonomiamukaisuus edellyttää kohteelta ja sen dokumentaatiolta.
- Rakennuttajat tarvitsevat tietoa myös siitä, että taksonomiamukaisuudesta voi olla hyötyä tulevaisuudessa; esim. jos kohdetta käytetään lainojen vakuutena.
- Rakennusyritysten on tiedostettava, miten yksittäisen hankkeen taksonomiamukaisuus todenneetaan. Rakennushankkeista tulisi pystyä havainnoimaan taksonomiaraportoinnin kannalta oikeat asiat. Avointen Sustainability Controller-työpaikkojen määrä kertoo, että yrityksillä on tällaista osaamistarvetta.

- Rakennusyrityksille olisi hyödyksi, jos henkilöstöllä olisi kokonaisvaltainen ymmärrys EU-taksonomian merkityksestä. Se motivoisi paremman taksonomiamukaisuuden tavoitteluun ja tiedonkeruun tukemiseen.
- Toimitusketjujen osana olevien yritysten on tiedostettava, mitä taksonomiaraportointiin tarvittavaa tietoa niiden tulee toimittaa asiakasyrityksilleen.
- Taksonomiaraportointia koskevan ajattelun ja puheen yhtenäistäminen on tarpeen, jotta taksonomiaraportoinnista voidaan saada yhteismitallista. Yhtenäistämistarve koskee samassa hankkeessa työskenteleviä yrityksiä, yksittäisen yrityksen toimitusketjuja, kansainvälisen yrityksen maaorganisaatioiden välistä puhetta ja koko rakennusalan ja taksonomian soveltamispiirissä olevan EU-alueen puhetta.
- Tarvitaan yritysten sisäistä koulutusta ja yli toimitusketjujen ulottuvaa koulutusta. Osa yritysten sisällä syntyvästä tiedosta on yleistettävissä koulutussisällöiksi koko alan koulutustarpeisiin ja erityisesti pk-yritysten koulutukseen. Koulutuksessa on huomioitava kohderyhmien erilaiset lähtötasot: osa on taksonomian suhteen aloittelijoita ja osa edistyneitä asiantuntijoita.
- Tiedon yleistäminen on tarpeen, jotta parhaat käytänteet saadaan jaettua edelläkävijäyrityksistä koko rakennusosalalle.

Lopuksi

Tämä yhteenveto keväällä 2023 toteutetuista haastatteluista ja nettikyselyn tuloksista on osa Taksonomian jalkauttamishanketta 2023-2024. Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO kiittää tähänastisesta työstä lämpimästi hankkeen ohjausryhmää, rahoittajia ja kaikkia kevään 2023 kuluessa haastateltuja asiantuntijoita ja RATEKOn taksonomia-aiheiseen kyselyyn vastanneita.

Hanke jatkuu syksyllä 2023 tiekarttatyöllä ja taksonomian yhteisten soveltamisperiaatteiden kehittämällä sekä soveltamishdotuksia koskevilla kommenttikierroksilla. Syksyllä 2023 kommentteille tulee myös ensimmäinen versio nettipohjaisesta käyttöliittymästä, joka linkittyy taksonomian tietovarantoon.

RATEKO tiedottaa hankkeen etenemisestä tarkemmin syyskuun 2023 alussa. Kaikki haastatellut ja nettikyselyyn vastanneet ovat hankkeen ohjausryhmän lisäksi automaattisesti hanketta koskevien viestien jakelulistalla.

Lisätietoa ja kyselylomake, jonka täyttämällä pääsee mukaan hanketta koskevien viestien jakelulistalle: [Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO 2023. Taksonomian jalkauttaminen ja tietovarannon kokoaminen](#)

5.9.2023 Meri Hietala, Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO

Taksonomia-asiantuntijoiden haastattelut keväällä 2023

12.5.2023	Outi Vinter, Ramboll Finland Oy
15.5.2023	Ville Satka, OP Mortgage Bank
17.5.2023	Jaakko Sorri, Lehto Group
22.5. ja 8.6.	Leena-Kaisa Piekkari, Johan Pöntinen ja Olli Miettinen, Remeo Oy
24.5.2023	Jukka Viitanen, NRC Group
29.5.2023	Anne Kaiser, Saint-Gobain Finland Oy
6.6.2023	Johanna Arola, Mari Levirinne-Kara ja Lotta Toivonen, SRV

Keväällä 2023 toteutetun taksonomiakyselyn tulokset

Yhteensä lähes 40 henkilöä on vastannut huhti-kesäkuun 2023 kuluessa RATEKON Taksonomia-kyselyyn. Kysely on osa Taksonomian jalkautus -hanketta ja se toteutettiin kolmessa eri vaiheessa.

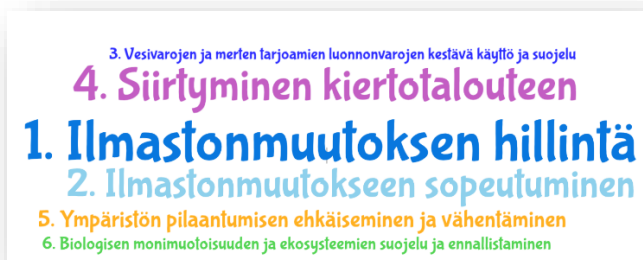
Kyselyn ensimmäinen vaihe käynnistyi keväällä 2023, jolloin RATEKO kutsui rakennusalan toimijat ja alan sidosryhmät mukaan osallistumaan hankkeen tavoitteiden asettamiseen.

RATEKO lähetti kutsun laajalla sähköpostijakelulla. Vastaanottajia pyydettiin vastaamaan kutsun liitteenä olevaan kyselyyn. Vastaa-jiksi pyrittiin tavoittamaan erityisesti rakennusallalla toimivia EU-taksonomian asiantuntijoita.

Vastanneita oli (ohryn ulkopuolelta) yhteensä 19 ja kyselyn läpi katsoneita yli 100. Vastaa-jista noin puolet ilmoitti työskentelevänsä taksonomian parissa. Yhtä lukuun ottamatta kaikki olivat vähintään tietoisia taksonomiasta.

Vastaa-jat edustivat monipuolisesti rakennushankkeiden eri näkökulmia: rakentaminen, rakennusyrityksen vastuullisuuden johtaminen, suunnittelu ja konsultointi, tilaaminen ja rakennuttaminen, rahoitus ja tilintarkastus, tutkimus ja koulutus.

Lähes kaikkien vastaa-jien osaamisalat liittyivät EU-taksonomian eri ympäristötavoitteisiin:

Kyselyyn saatuja vastauksia täydennettiin Taksonomian jalkautus -hankkeen ohrylle 2.5.2023 kohdennetulla samansisältöisellä kyselyllä. Kolmannessa vaiheessa kyselyyn on kertynyt vastauksia RATEKON nettisivuilla olevan samansisältöisen kyselyn kautta 2.5.-14.6.2023.

Yhteensä kahdeksan kyselyyn vastannutta tahoja tai ohjausryhmän jäsentä lupautui tarkentamaan vastauksiinsa erillisessä haastattelussa. Haastattelut toteutettiin touko-kesäkuussa 2023.

RT RATEKO

EU-taksonomia haltuun – ole mukana ja vaikuta soveltamisperiaatteisiin

EU-taksonomian jalkauttaminen rakennusallalle saa lisävauhtia hankkeesta. Jossa tuetaan taksonomian jalkauttamista tukeva tiekartta, kansallinen tietovaranto ja taksonomiaraportoinnin yleisohjeet. Hankkeen eteenpäin viemisestä vastaa Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO yhteistyössä rakennusalan liittoyhteisön kanssa.

Kulsumme koko alan mukaan kehittämään yhteisiä taksonomian soveltamisperiaatteita Suomen olosuhteisiin sopiviksi.

Vastaa kyselyyn ja kerro muun muassa, mitä asioita tiekartassa tulisi olla ja mitkä tahot työhön pitää saada mukaan. Vastaa ti 18.4.2023 mennessä. Vastaaminen kestään n. 10 minuuttia.

Kehittämistyöhön kannattaa osallistua, koska sitä kautta saat tuoretta tietoa soveltamisperiaatteiden kehittämissuunnasta ja pääset vaikuttamaan valtakunnallisiin linjauksiin.

Käy siis vastaamassa kyselyyn ja tule mukaan toukokuun webinaariin!

Lisätietoa hankkeesta

VASTAA KYSELYYN

Tätä viestiä saa mielellään jakaa eteenpäin.

Alla olevissa kuvaajissa on kooste vastauksista kysymyksiin, joilla kartoitettiin näkemystä Taksonomian jalkautus -hankkeessa toteutettavan tiekartan ydinsisällöksi.

Vastausten perusteella rakennus- ja rahoitusalan yhteisen taksonomiatiekartan kaikille eri elementeille nähdään tarvetta. Tiekartan osista tärkeimmäksi nähdään nykytilanteen kuvaus taksonomian jalkauttamisen näkökulmasta arvioituna. Tiekarttatyön ohessa tuotettavasta materiaalista tärkeänä pidetään yhteisesti linjattuja kansallisia taksonomian soveltamisperiaatteita, joihin rahoitussopimuksissa voidaan viitata.

■ Taksonomia-kyselyn 04/2023 tulokset

■ Taksonomian jalkautus-hankkeen ohry: 2.5.2023 näkemys

■ RATEKOn nettisivun kautta 14.6.2023 mennessä kertyneet tulokset

Taksonomia-kysely tuotti monipuolisesti avoimia vastauksia kysymykseen siitä, mistä tiedämme, että tiekartta ja sen toimeenpano ovat onnistuneet. Alla kooste vastauksista.

Vastaajan työnantaja	Vastaus
Rakennusalan pk-yritys	Rakennusliikkeen normityöntekijä toimistosta tai työnjohdostakin ymmärtää, mitä olette kirjoittaneet. Nyt taksonomia puhe on yhtä selvää kuin puhuisitte muinaislaatinna... Konkretiaa kiitos!
Suuri rakennusyritys	Hankinnat toteutuvat käytännössä.
Suuri rakennusyritys	On onnistuttu, jos tiekarttaa hyödynnetään yrityksissä myöhemmin käytännössä.
Suuri rakennusyritys	Siitä, ettei jokaisen yrityksen tarvitsisi turvautua vain ja ainoastaan konsulttien apuun tässä asiassa. Jokaisella yrityksellä pitäisi olla omassa hyppysissä tietoa ja taitoa sen verran ettei käy niin, että Taksonomian ainoa etu olisi vain konsulttien jatkuva tarve. Yritysten autonomian tukeminen tässä asiassa on se mikä auttaa ja tuottaa tulosta.
Suuri rakennusyritys	Tulokset ovat vertailukelpoisia eli ohjeistusta käytetään samaan tapaan alalla. Lisäksi sen käyttö pitää olla selkeää ja se voidaan lisätä osaksi muuta tekemistä helposti.
Suuri rakennusyritys	Yritykset suunnittelevat toimintaa tiekartan mukaan ja toteuttavat sitä toiminnassaan
Rakennustuoteteollisuus	Kun taksonomia tukee luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja parempaa asumisen laatua.
Rakennustuoteteollisuus	Meillä on käytössämme yhteiset soveltamisperiaatteet ja ymmärrys vaatimuksista.
Rakennustuoteteollisuus	Toimijat ymmärtävät velvollisuutensa ja soveltavat vaatimuksia yhdenmukaisesti (vertailtavuus).
Rakennusalan konsultointi	Pilottiketjuja seurantaan ja jatkuvasti oppivaa kehitysyhteistyötä ketjun kanssa.
Rakennusalan konsultointi	Toimialalle on saatu luotua yhteiset, kattavat sovelluskriteerit taksonomian osalta.
Rakennusalan konsultointi	Yritysten tuottamat raportit ovat vertailukelpoisia ja rahoituslaitokset pystyvät luottamaan niiden tietoihin päätöksenteossaan.
Rahoitusala	Kansainväliset verifiointifirmat ovat ok laadittujen soveltamisperiaatteiden kanssa. Taksonomian mukaisuuden verifioi ainakin rahoittamisen osalta usein kansainväliset rating-yhtiöt. Jos he eivät "tunnusta" laadittuja soveltamisperiaatteita, niin silloin näiden hyödyntämismahdollisuudet ovat rajalliset.
Rahoitusala	Se, että periaatteet eivät ole tiukempia kuin muissa EU-maissa.
Rahoitusala	Se, että taksonomiaa on mahdollista hyödyntää käytännössä olemassa olevalla datalla, erityisesti DNSH Climate change adaptation.
Rakentamisen jätehuolto	Jos alalla on selkeät ja samansuuntaiset tulkinnat ja käytännöt taksonomiavaatimusten täyttämiseksi, joita eri toimijat hyödyntävät ja vaativat laajalti toiminnassaan. Mitä selkeämmät ja yhteneväiset vaatimukset myös muiden alojen toimijoille, sen helpompaa kehittää toimintaa taksonomiamukaiseksi ja kilpailu on reilua. Tulosten todennettavuus yhteisillä ja läpinäkyvillä käytännöillä myös tärkeää. Toimia tulisi tehdä tavoitteet edellä, miten ko. tavoitteeseen oikeasti päästään.
Tutkimus ja koulutus	Onnistumisen seuranta vaatii pidemmän ajanjakson, jotta voidaan todeta vaikutukset. Todelliset tapaukset ja niistä kertominen ja jakaminen koko kentälle edesauttaa onnistumisen edellytyksiä.
Tutkimus ja koulutus	Rakentamisen kustannukset eivät nouse merkittävästi. Joitakin konkreettisia muutoksia urakkatarjouskilpailuihin.

Lisätietoa ja kyselylomake, jonka täyttämällä pääsee mukaan hanketta koskevien viestien jakelulistalle: [Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO 2023. Taksonomian jalkauttaminen ja tietovarannon kokoaminen](#)